

تأثیر آموزش گروهی در دوران بارداری بر آگاهی و نگرش و انتخاب نوع زایمان در زنان نخست‌زا

مریم توفیقی نیاکی^{*}، فرشته بهمنش، فاطمه مشمولی، حسن عظیمی

چکیده

مقدمه: یکی از دلایل افزایش عمل سزارین، عدم آگاهی مادران در انتخاب نوع زایمان است. بدین منظور، مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر آموزش گروهی در دوران بارداری بر آگاهی و نگرش و انتخاب نوع زایمان در زنان نخست‌زا مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی-درمانی قائم‌شهر صورت گرفت.

روش‌ها: این مطالعه از نوع نیمه تجربی بود. تعداد ۱۷۰ خانم باردار نخست‌زا که هیچ ممنوعیتی برای زایمان طبیعی نداشتند، انتخاب شدند. نمونه‌گیری چند مرحله‌ای و مبتنی بر هدف بود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه بود. زمان شروع آموزش از پایان هفته ۲۷ حاملگی در نظر گرفته شد و با فواصل منظم تا انتهای بارداری ادامه یافت. پرسشنامه‌ها یک بار قبل از آموزش و یک بار بعد از آموزش به عنوان پیش‌آزمون و پس‌آزمون توسط واحدهای پژوهشی تکمیل شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و آمارهای توصیفی و آزمون‌های t ، ویل کاکسون و Z استفاده شد.

نتایج: تفاوت آماری معنی‌داری بین آگاهی و نگرش زنان پس از آموزش نسبت به قبل از آن دیده شد. انتخاب نوع زایمان طبیعی، قبل و بعد از آموزش در ارجحیت بود، ولی پیگیری عملکرد زنان نشان داد که فقط ۵۷/۶ درصد آنها نوع زایمان طبیعی انتخاب برگزیدند. در حقیقت، قبل از آموزش، ۶۱/۸ درصد و بعد از آن ۸۰/۶ درصد زنان، زایمان طبیعی را انتخاب کرده بودند.

نتیجه‌گیری: آموزش در دوران بارداری در کاهش انتخاب سزارین مؤثر است. ایجاد امکانات و ترویج روش‌های مختلف زایمان کم‌درد و آموزش کارکنان زایشگاه برای انجام زایمان طبیعی مورد انتظار است.

واژه‌های کلیدی: آموزش گروهی، دوران بارداری، آگاهی، نگرش، انتخاب، نوع زایمان، زنان نخست‌زا.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / تابستان ۱۳۸۹؛ ۱۰(۲): ۱۲۴ تا ۱۳۰.

مقدمه

افزایش تصاعدی زایمان به روش سزارین، هم در

کشورهای توسعه یافته، و هم در کشورهای در حال توسعه، دیده می‌شود، مخصوصاً در آسیا و در کشور چین، بیشتر از ۵۰ درصد زایمان‌ها به صورت سزارین انجام می‌گردد (۲۰۱). در ایران، تقریباً ۴۰ درصد زایمان‌ها در بیمارستان‌های دولتی و ۹۰ درصد در بیمارستان‌های خصوصی به روش سزارین گزارش شده است (۳). در استان مازندران نیز، در سال ۱۳۸۱، آمار سزارین حدود ۵۶ درصد بوده است، در حالی که طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت، آمار سزارین باید بین ۵ تا ۱۵ درصد کل زایمان‌ها باشد (۴).

^{*} نویسنده مسؤول: مریم توفیقی نیاکی (مربی)، مدیر گروه مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، کیلومتر ۷ جاده دریا، فیروزکند، ساری. mtniaki@gmail.com
فرشته بهمنش (مربی)، گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، f24farzan@yahoo.com؛ فاطمه مشمولی کوتنایی، کارشناس مامایی درمانگاه مسجد صبوری، مرکز بهداشت شهرستان قائم‌شهر (hasti_10025@yahoo.com)؛ و حسن عظیمی اوریمی (مربی)، کارشناس ارشد آمار، دانشکده علوم اقتصاد و اداری دانشگاه مازندران (hassan_azimu@yahoo.com).
این مقاله در تاریخ ۸۷/۱۲/۱۱ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۹/۳/۱۹ اصلاح شده و در تاریخ ۸۹/۳/۲۴ پذیرش گردیده است.